

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ivs Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

II. De Ecclesiarum & Beneficiorum Ecclesiasticorum Unione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

ponendi generalem ac liberam potestatem, c. Licet 2. de Præbend. in 6. & Clement. 1. in fine, ut lite pend. Episcopali autem autoritate erectionem ac mutationem illam fieri posse, negat Fufar. de Visit. Lib. 2. cap. 1. n. 1. Verius tamen alii cum Ant. de Butrio in c. Quoniam 9. de Vita & honest. Panormit. in c. cit. 2. n. 2. & Joan. Andr. n. 3. concedunt partim arg. c. cit. & c. Nobis 25. de Jure Patron. partim; quod Papæ specialiter adstruatur erectio Ecclesiarum Cathedralium ac Metropolitanarum, e. 1. de Translat. Episc. c. 1. Ne Sede vac. &c. Unde aliud obtinere in Ecclesiis inferioribus, & collegiatis Episcopali quoque autoritate erigi posse, videtur Garciae p. 12. de Benef. cap. 5. n. 4.

ARTICULUS II.

De Ecclesiarum & Beneficiorum Ecclesiasticorum Unione.

SUMMARIUM.

5. Unione ex duobus beneficiis creari tertium novum:
6. Unum alteri accessorie,
7. Aut æquè principaliter conjungi potest.
8. Untri dus Cathedralis solâ Apostolicâ:
9. Inferiores Ecclesia ac beneficia etiam Episcopali autoritate possunt:
10. Nisi ea exempta sint vel perpetuò reservata.
11. Simpliciter reservatorum unio Episcopo serè est permissa.
12. Beneficia unire aliquando possunt Prelati inferiores,
13. Sede vacante Capitulum, Vicarius vi mandati specialis.

14. Et Sedis Apostolicæ à latere Legati.
15. Ad unionem faciendam requiritur justa causa,
16. Citatio eorum, quorum interest,
17. Consensus Capituli quomodocunque præstitus,
18. Et aliquando expressio annui valoris beneficii.
19. Unire Episcopi nequeunt beneficia diocesium diversarum,
20. Parochialia Monasteriis, præbendis Cathedralibus &c.
21. Regularia iisdem præbendis,
22. Et Parochialia libera patronatibus.
23. Uniendi potestas à Tridentino partim restricta, partim aucta est.

E Numeratis aliisque Subditorum & Prælatorum etiam inferiorum excessibus, licet immorari non lubeat, subjicere tamen juvat in praxi utilem explicationem duorum textuum notatu digniorum c. Sicut unire 8. & c. Unici in 6. Priori refertur celebre rescriptum Celestini III. Spectans Ecclesiarum & beneficiorum Ecclesiasticorum Unionem, quæ tribus modis fieri potest. Primò quidem, ex duobus beneficiis unum novum, & à priori utroque distinctum, v.g. ex duobus Episcopatus vel Parochiis extinctis unum novum erigendò, c. Decimas 49. §. Quid autem 16. q. 1. cujusmodi unione erecta Ecclesia vel beneficium novum retinet jura & privilegia compatibilia utriusque, & ex incompatibilibus meliora & favorabilia, Tholosan. de Benef. cap. 20. n. 15. Gonzalez in Reg. 8. gloss. 5. §. 7. n. 28. & Garciae de Benef. p. 12. de Benef. cap. 2. n. 10.

Secundò accessorie, duarum Ecclesiarum vel beneficiorum unum alteri, profectus dotis seu patrimonii augmento subjiciendò, etque incorporandò: sicut

attentata est in casu *e. Sicut est.* cujusmodi unionis effectus est extinctio & suppressio nominis ac tituli Ecclesiæ vel beneficii uniti; ut beneficium dici amplius non possit, & propterea nunquam vacet ipsum, sed id tantum, cui unitum est: & cum isto ipsum quoque collatum censetur, Felinus in *e. In nostra* 32. de Rescript. n. 30. cit. Gonzalez n. 27. & 33. & Garcias n. 12.

7. Tertiò, æquè principaliter sive ita; ut utrumque nomen & titulum retineat & utriusque juribus ac bonis non communicatis, naturæque & qualitatibus non mutatis, unus tantum Rector præficiatur utrique, sicut factum in casu *e. 1. Ne se de vac. Glossa in can. Et temporis* 50. V. Unire 16. q. 1. Gonzalez cit. §. 7. n. 112. & Barbosa de Offic. Episc. alleg. 66. n. 48. Hòc præmissò

Monasteria aliàsque Ecclesias, tam Seculares quàm Regulares, à Prælati eas obtinentibus viâ unionis aliis subjici non posse, Cœlestini III. decisio est *e. Sicut unire est.* quòd propterea unio Monasterii à Priore, etiam cum consensu Metropolitanæ, sed propriò Episcopò inconsultò, facta irritatur, ex ratione generali; quòd, sicut Episcopatus unire ad summum Pontificem pertinet, *can. Et temporis cit. can. Postquam*, 16. q. 1. & *can. fin. junctò §. Hostilitatis*, 25. q. 2. sic Ecclesiarum & beneficiorum Ecclesiasticorum non exemptorum suæ diocesis unio, jure communi spectatò, post Papam sit solius Episcopi sive Ordinarii diocelani, *can. Unio* 10. q. 3. *can. Plures* 56. & §. Jus ergo q. 1. cit. *e. Eam te* 4. de Etat. & qualit. *e. Exposuisti* 33. de Præb. & dignit. Clement. 2. de Reb. Eccles. alien. Clement. 1. §. fin. de Statu Monach. & Non exemptorum, inquam, jure communi.

10. Prius; quia Episcopus unire nequit

Ecclesias & beneficia à sua jurisdictione exempta: uti & beneficia perpetuò reservata, ut sunt dignitates primæ post Pontificalem in Cathedralibus, & in Collegiatis Ecclesiis principales, Azor p. 2. Infit. Lib. 6. cap. 28. q. 6. Palao Tract. 13. disp. 6. p. 12. §. 2. n. 1. & Fagnanus in *e. Sicut est.* n. 3. quibus aliqui DD. addunt cætera reservata. Sed in his locus est distinctio inter modos reservationis; licet enim ea, quorum non collatio duntaxat, sed quævis alia dispositio Papæ reservata est, uniri ab Episcopo non possint: uniri tamen ab eo valent beneficia, quorum collatio reservata est simpliciter; dummodo unio non fiat in præjudicium possessoris beneficii, vel hoc autoritate Apostolicâ non expectetur: sed unio effectum primùm habeat, postquam beneficium per obitum, privationem vel resignationem vacârît, Panormit. in *Sicut est.* n. 7. Sanchez Lib. 7. Moral. cap. 29. n. 150. & Barbosa alleg. cit. n. 7. eam reddens rationem; quòd, cum hujusmodi reservatio solam collationem tangat, neque ipsa per unionem, neque ista per reservationem impediatur; quia beneficium eodem tempore collatum sine unionis, & unitum sine collationis præjudicio esse potest. Quod vel maximè procedit post decretum Tridentini Sess. 24. cap. 5. de Reformat. quia istò ea Episcoporum potestas non solum confirmata, sed aucta est; ut beneficiorum etiam reservatorum uniones, secundum formam tamen Juris, facere valeant, tanquam Sedis Apostolicæ delegati. Unde, licet ipsis ad beneficiorum perpetuas uniones hodièque necessarius sit consensus Capituli, ut paulò post statuetur; quòd hunc præscribat Jus, Clement. 2. de Reb. Eccles. alien. ab ipsis tamen, ea unientibus jure delegatò, ad solum Papam, non etiam ad Archiepiscopum valet appellari, *e. Super*

- c. Super questionum 27. §. Porro, de Offic. deleg. cit. Sanchez cap. 29. à n. 181. & Barbosa alleg. 72. n. 23.*
- 12.** Posterior; quia speciali jure v.g. privilegio Apostolico vel quadragenaria cum titulo, vel hoc deficiente, immemoriali prescriptione, Ecclesiarum & beneficiorum unio praelatis inferioribus competere potest, Gloſa in *Clement. 1. cit. §. fin. V. Ordinarios* & in *c. Sicut cit. Panorm. n. 3. & Barbosa n. 7. quibuscum Fagnanus in c. cit. n. 17. eandem potestatem respectu Ecclesiarum & beneficiorum, sibi plenissimo jure subjeſtorum, merito adtribuit Prælati inferioribus, obtinentibus jurisdictionem quasi Episcopalem; quod unio, cum ab Episcopo solum confirmato fieri queat, actus sit jurisdictionis Episcopalis, ejusmodi Prælato competentis.*
- 13.** Dubium est de Capitulo sede Episcopali vacante, de Vicario generali & sedis Apostolica Legatis. Et Capitulo quidem beneficia uniendi potestatem jam tribui *Lib. 3. Tit. 9. n. 34.* Episcopi autem Vicario eam passim negant DD. conſeſti à *Barbosa cit. alleg. 66. n. 10.* propter arduitatem negotii, exigentis mandatum speciale: cujusmodi sive speciali commissione Apostolica seclusa, eâ potestate etiam legatos Missos, seu Nuncios Apostolicos carere, *arg. c. 1. de Offic. Legati in 6. docent cit. Sanchez cap. 29. n. 158, & Garcias cap. 2. n. 66.*
- 14.** Non majorem potestatem quoad uniones Legatis à latere competere, cum Hostiensis in *c. fin. de Confirmat. util. n. 1. & Joan. Andr. in c. cit. n. 2.* docet Frid. de Senis *Consil. 195.* cum; quod jure communi, *c. Sicut cit.* soli Episcopo permitti & ab ejusmodi legato facta reprobari videatur. *c. fin. cit.* tum verò; quod beneficia uniendo deroget juri Episcopali, quoad eorum, utpote ipsa unionem suppressorum & extinctorum, collationem. Sed melius uniendi potestatem ejusmodi legato competere, cum Panormit. in *c. Sicut cit. n. 5. Decio ibid. à n. 19. defendunt cit. Azor cap. 28. q. 8. Sanchez cap. 29. n. 158. Garcias cap. 2. n. 65. Riccius Decis. 383. n. 2. & cit. Barbosa alleg. 66. n. 12.* Ratio est; quia Legati à latere sunt Ordinarii provincie sibi demandate, in eaque cum Episcopo concurrentem potestatem habent, etiam (saltem extra Germaniam, juxta dicta *Lib. 1. tit. 30. n. 24.*) quoad collationem beneficiorum, *c. 1. in fine, de Offic. Legati in 6. & c. Si à sede 31. junctâ Gloſa V. Legato, de Prebend. & dignit. in 6.*
- Neque adveniantur in contrarium allegati textus; quia priori Episcopi nomine venit, qui præditus est jurisdictione Episcopali; cum unio competat Episcopo confirmato, nondum consecrato, ut cum Socino in *c. Sicut cit. art. 3. à n. 53.* notat *cit. Sanchez n. 147.* posteriori autem non improbat unio vel collatio facta à legato: sed; quod clerici beneficiati ex collatione ab eo sibi facta prætenderent exemptionem à Patriarcha, itaque istius jura diminuerentur, ut constat ex ipso textu.
- Neque etiam ratio; quia, Ecclesiis vel beneficiis duobus per unionem conjunctis in unum, nullum jus Episcopale perit; cum utrique providere etiam post unionem possit, ut in simili notat Palao *cit. p. 2. §. 2. n. 12.*
- Porro ad Ecclesie vel beneficii Ecclesiastici unionem ab habente potestatem faciendam requiritur Primò justa causa evidentis utilitatis vel necessitatis; quod v.g. Ecclesia vel beneficium, cui unio facienda est, non habeat redditus ad ministrum alendum sufficientes, vel ob eorum tenuitatem, qui ei deservire velint, mi-

sint, ministri idonei non facile reperiantur, c. *Exposuisti* 33. de *Præb. & dignit.* vel unione alicui Ecclesiæ vel collegio factâ augeatur divinus cultus, vel publicum bonum promoveatur, c. *Ex parte* 12. de *Constitut.* & Trident. *Sess. 14. cap. 19. de Reformat.* De tali autem causa ut legitime constet, unioni præmittenda est ejus cognitio, arg. *Clement. 2. de Reb. Eccles. alien.* aded, ut à Papa etiam sine prævia causæ cognitione in partibus factæ uniones revocentur, secundum *Reg. 21. Cancell. de Unionibus*, Sanchez *cit. cap. 29. n. 162.* & *Pitrhing Lib. 3. tit. 5. n. 210.*

16. Secundò, ad unionem requiritur citatio eorum, quorum notabiliter interest, scilicet collatoris, patroni, Abbatis vel alterius Prælati, cui beneficium subest; ut, si quid contra unionem habeat, opponere valeat, *Clement. cit. & Trident. Sess. 24. cap. 15. de Reformat.* Socius in c. *Sicut cit. art. 4. q. 5. n. 62.* & *cit. Sanchez n. 163.* eorum etiam consensum, aliis DD. allegatis, ad unionem merito requirens à n. 163, cum propter textus c. *Pastoralis 7. de Donat. & c. Suggestum 20. pr. de Jure Patronat.* tum verò; quod per hanc eis notabiliter præjudicetur; cum beneficium conferendi vel ad id clericum præsentandi jus, quod possident, extinguatur. Rectorem tamen, sive possessorem beneficium non necessariò vocandum, patet ex *Clement. cit.* quòd, eum unio, durante ejus vita, effectum habitura non sit, eà ipsi non præjudicetur. Multò minus vocanda est plebs; quia nihil, quod unionem justè impediatur, allegatura præsumitur: licet, quando ei se opponit, etiam ipsam audiendam, & causam, quam allegat, examinandam, censent *cit. Sanchez n. 163.* & *Garcias n. 219.*

17. Tertiò, Episcopo, imò & Legato

à latere, quando Ecclesiam vel beneficium Jure Ordinario (non tanquam sedis Apostolicæ delegatus) unit, necessarius est consensus capituli Cathedralis, c. *Pastoralis & Clement. 2. cit.* quem, uti & collatoris ac patroni consensum, licet aliqui prævium, aut saltem in ipsa unione intervenientem requirant, alii tamen frequentiori calculò, postea supervenientem sufficere, volunt arg. c. *Quoribus 2. de Præb. & c. Cum nos 3. de lu. qua d. Pralat. cit. Sanchez n. 170. Garcias n. 147.* & *Barbosa n. 22.* Ad contentum autem hunc necessarius non est prævius sollemnis tractatus, ad rerum Ecclesiasticarum alienationem requisitus *can. Sine exceptione 12. q. 2. & c. 1. V. Quia etiam, de Reb. Eccles. alien. in 6.* cum; quia solius consensus, non etiam tractatus, minuit *Clem. 2. cit.* tum verò; quia unio, licet aliquò modò, minus tamen propriè dictæ alienationis rationem habet, quam donatio, venditio & similes actus, *Rebuff. in Reg. Cancell. 21. cit. gloss. 11. n. 2.* asserens id à Rota decisum, *cit. Sanchez cap. 29. n. 172.* & *Garcias cap. 2. n. 146.*

18. Quartò, ad valorem unionis à Papa istiusque legato faciendæ, necessaria est expressio veri valoris annui beneficium uniendi; & ejus, cui per unionem est annexendum, seu communis æstimationis reddituum annuatim ex iis provenientium; quòd, verò valore non expressò, constare nequeat, an unionem exposcat causa utilitatis vel necessitatis. Secus est, cum unio faciendâ est ab Ordinario; quòd istius verus valor satis perspectus esse præsumatur, *cit. Rebuff. gloss. 5. & Palao §. 2. n. 28.*

19. His tamen etiam conditionibus observatis, perpetuò unire Episcopi nequeunt Primò beneficia quæcunque, vicarias perpetuas & præstimonias seu præstimoniales

P p

montales

moniales portiones diocesis unius, beneficiis, Monasteriis, Collegiis, aut aliis locis piis alterius diocesis, ex decreto Trident. *Sess. 14. cap. 7. de Reformat. cit. Sanchez n. 180. & Barbosa alleg. 66. n. 28.* quantumvis hujusmodi uniones cum utriusque Episcopi consensu fieri poterint Jure antiquo, Socinus in *c. Sicut cit. art. 4. q. 13. n. 80. & art. 6. à concl. 11.*

20. Secundo, unire iidem nequeunt beneficia Parochialia Monasteriis, Abbatibus, dignitatibus ac praebedis alicujus Ecclesiae Cathedralis vel Collegiatae, vel aliis beneficiis simplicibus, hospitalibus vel militiis, ex decreto ejusdem S. Concilii, Ordinariorum potestatem etiam in hoc restringentis *Sess. 24. cap. 13. V. In unionibus, de Reformat. cit. Sanchez n. 184. & Barbosa n. 30.* qui tamen excipere videtur uniones, quae sunt pro fundatione, augmento vel conservatione collegiorum, aliorumve piorum locorum, erectorum ad Fidei Catholicæ defensionem propagationemve, bonarumque artium cultum. Sed hoc verisimilius negat Palao *cit. p. 2. §. 3. n. 18.* cum propter generalitatem *V. In unionibus cit. beneficiorum Parochialium uniones indiscriminatim vetantis: tum verò; quòd, cum hujusmodi locis unire expressè permittantur beneficia simplicia Sess. 23. cap. 8. de Reformat. curatorum unio tacitè prohibita intelligatur, arg. l. Si inter 15. ff. de Except. rei jud. junctà Glosà in Clement. 2. V. Directè contrariis, de Test. & atref.*

21. Tertio, beneficia Regularia praebedis Ecclesiarum Cathedralium & Collegiatarum: quantumvis istis redditus ita tenues, ut cum distributionibus ad sustinendum canonicum gradum non sufficiant, habentibus, alia beneficia simplicia unire cum consensu patronorum, quibus obnoxia sunt, permittantur *Sess. 24.*

cap. 15. de Reformat.

22. Quarto, beneficia Parochialia libera patronatis; ut his accedant & subjiciantur, *Sess. 25. cap. 9. V. Insuper, de Reformat. nisi patronus patronatus juri renuntiet vel inducatur alternativa; ut beneficium unà vice liberè, alterà ad patroni praesentationem conferatur, ut à S. Congreg. declaratum testis est Franc. Leo Thesaur. Fori Eccles. p. 2. cap. 16. n. 14. & Barbosa in cap. 9. cit. n. 83.*

23. Sicut autem diocesium Ordinariis Jure antiquo competens uniendo potestas à S. Synodo aliquò modò restricta, sic aucta aut firmata saltem est Inprimis; ut, licet ad unionem beneficiorum, quæ juris patronatus laicalis sunt, patroni consensus ipsis necessarius hodie quoque sit, *Sess. 24. cap. 5. de Reformat. unire tamen sine ejus consensu valeant ea, quæ juris patronatus Ecclesiastici sunt, argumentò à contrario ductò ex cap. 5. cit. laudati Sanchez n. 185. & Barbosa n. 31.* Deinde, ut quarumcunque Ecclesiarum & beneficiorum perpetuas uniones non solum ab antecessoribus suis, sed per sedem quoque Apostolicam factas, tanquam ejusdem sedis delegati revidere: & si per sub-vel obreptionem extortæ vel obtentæ deprehendantur, declarate irritas, earumve effectum impedire valeant, *Sess. 7. cap. 6. de Reformat. ubi Barbosa à n. 3.* Præterea; ut hoc casu, & quoties beneficia jure ab eadem sede delegatò unijunt, juxta dicta ab ipsis ad solum Papam valeat appellari, *c. Super quæstionum 27. §. Porro, de Offic. deleg. Demum; ut beneficia curata, quæ Cathedralibus aliisve Ecclesiis, Monasteriis, piisque locis unita reperiuntur, ab ipsis singulis annis visitentur, &c. Sess. 7. cap. 7. de Reformat. ubi Barbosa à n. 2. & Palao cit. §. 7. n. 3.*